

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

קובץ

כ"ח סיון

קובץ מיוחד בקשר עם יום הבהיר כ"ח סיון
– התחלת יובל השבעים –

גיליון לב
שנה שמינית

יוצא לאור על-ידי

ועד „חיילי בית דוד”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה

ה' תהא שנת עוז – שנת 770

שישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

המיוחד ביום כ"ח סיון

...המיוחד ביום כ"ח סיון – מתבטא בשתי נקודות:

(א) יום נס הצלת כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע מעמק הבכא האירופאי בשנות המלחמה – כמפורט להלן בסקירת המאורעות דאז – שעל כך חייב האדם בהודאה. מיוחדים הדברים בעיקר כאשר הם אמורים כלפי כ"ק אדמו"ר שליט"א – אז "חתנא דבי נשיאה" (ולגבי הרבנית הצדקנית ע"ה, בתו של נשיא חב"ד) ואחר הסתלקות חותנו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ (ביר"ד שבט השי"ת) – נשיא חב"ד, שההודאה שייכת ומוטלת על כל א' וא' מישראל כי "הנשיא הוא הכל".

(ב) ביום זה התחילה תקופה של תנופה חדשה בהחזקת והפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ע"י כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, ביסודו את המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קרני הוד תורה" (קה"ת) ו"מרכז לעניני חינוך", ומסרם להנהלת כ"ק אדמו"ר שליט"א. ועניניו הרואות, כי הופעתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בארצות הברית בשנת תש"א, באה בהמשך א' להופעת חותנו כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע במדינה זו בט' אדר בשנת ה'ש"ת – שאז הועבר והורש מרכז חסידות חב"ד ב"חצי כדור התחתון", ומשם יוצאת האורה לכל העולם כולו.

(מתוך ה"פתח דבר" ל"קובץ כ"ח סיון – יובל שנים")

יוצא לאור על-ידי

ועד "חיילי בית דוד"

770 בית משיח – בית חיינו

770 איסטערן פארקווי, ברוקלין, נ.י.

להקדשות, תרומות או לקבלת הקובץ השבועי בדוא"ל,

ניתן לפנות לכתובת: vaad770@gmail.com

כמו-כן, ניתן להוריד את הקובץ השבועי באתר:

www.groups.google.co.il/group/vaad770

אל אחינו אנ"ש והתמימים יחיו,

שלום וברכה

לקראת יום הבהיר כ"ח סיון הבעל"ט, התחלת יובל השבעים ליום בו ניצלו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א והרבנית הצדקנית נ"ע – יבחל"ח – מעמק הבכא האירופאי והגיעו צלחה לארצות הברית ביום שני, כ"ח סיון ה'תש"א –

הננו מוציאים לאור **"קובץ כ"ח סיון"** – ובו סקירה היסטורית קצרה על פעילות ההצלה וההעברה לארצות הברית. הסקירה מבוססת בעיקרה על הסקירה שנדפסה בשעתו ב'קובץ כ"ח סיון – יובל שנים' שחילק כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בידי הקדושות בכ"ח סיון ה'תנש"א, במשך שלוש שעות, עם כמה הוספות (מתוך שבועון "בית משיח", גל' 326), ובשילוב תמונות ומכתבים.

לאחמ"כ הבאנו קטעים משיחת כ"ק אדמו"ר (מהורייצ) נ"ע מיום ב' דחג השבועות ה'תש"א (כפי שנדפסה לראשונה בשעתו בשבועון "בית משיח", גל' 282) – בה נרמז ע"ד ביאת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לארצות הברית, ג' שבועות לאחרי זה, בכ"ח סיון ה'תש"א.

יהי רצון, שע"י הוספה בעבודת בני בהפצת המעינות המיוחדים שהודגשו בעבודת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מאז הגיע לארה"ב שאז הותחל "תנופה חדשה" – תתקיים במילואה ועד מהרה הבטחת מלך המשיח להבעש"ט בשאלתו "אימתי אתי מר – כשיפוצו מעינותיך חוצה". ותיכף ומיד ממש נפתח את העיניים ונראה ב'התגלות בפועל בעולם' של הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א דווקא **"פון דעם ארט וואו מ'גפינט זיך איצטער"** [=במקום זה שנמצאים עכשיו] – 770 (לשון אד"ש – כ"ח סיון תנש"א) לעיני כל חי, וכל אשר נשמה באפו יכריז לפניו מעומק פנימיות נקודת לבבו את ההכרזה שהיא תמצית חיינו:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד "חיילי בית דוד"

770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, ימים הסמוכים לכ"ח סיון ה'תש"ע – שנת 770
ק"ח שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ושישים שנה לנשיאותו
תחילת יובל השבעים לבוא כ"ק אד"ש מה"מ לחצי כדור התחנות
ברוקלין, נ.י.

"פדה בשלום נפשי"

סקירה היסטורית קצרה על הצלת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א והרבנית הצדקנית מרת חיה מושקא נ"ע, "איש וביתו", מעמק הבכא האירופאי והעברתם לארצות-הברית • הסקירה מבוססת בעיקרה על הסקירה שנדפסה בשעתו ב'קובץ כ"ח סיון - יובל שנים' עם כמה הוספות • בקשר עם כ"ח סיון - תחילת שנת השבעים

II ידיעות ראשונות

בסופה של שנת תרצ"ט, עם פרוץ מלחמת העולם השני ועם הידיעות הראשונות על תחילת השתלטותו של הצורך הנאצי ימ"ש במדינות אירופה, עשתה "אגודת חסידי חב"ד" בארצות הברית – בניצוחם של הרה"ח ר' ישראל גייקובסון והאחים ר' חיים שניאור זלמן ויקותיאל (סם) קרמר – מאמצים כבירים להציל את כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נ"ע, שנשאר במצור בעיר ווארשא, אליה הגיע בדרך עקירתו מן העיירה אטווצק. חלק גדול מהידיעות שהגיעו ממנו הועברו לארצות-הברית באמצעות חתנו ובתו – כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית חיה מושקא ע"ה – אשר התגוררו באותה תקופה בפאריז וקיבלו את החדשות מניצולים שהצליחו למלט עצמם מן המצור הורשאי.

באותה תקופה החלו הניסיונות להציל גם את שאר בני משפחתו של האדמו"ר נ"ע. לצורך הקלת קבלת רשיונות ההגירה לארצות-הברית הוזקקו עסקני "אגודת חסידי חב"ד" לדעת פרטים שונים הקשורים לאלו אותם ביקשו להציל, כתאריכי לידה רישמיים וכיו"ב, ואלו הועברו אליהם מפריז – באגרת מיום כ"ח בתשרי – ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

באגרות נוספות, שנכתבו על-ידו בתקופת החדשים חשוון-כסלו, זירז כ"ק אדמו"ר שליט"א את אותם העסקנים להשתדל בקבלת אישורי הכניסה האמריקניים עבור חותנו האדמו"ר נ"ע ובני משפחתו.

השגת רשיונות אלו היתה כרוכה בקשיים, למרת שעסקני "אגודת חסידי חב"ד" הפעיל השתדלות גדולה בדרגים הגבוהים של השלטונות האמריקניים. כל המאמצים הושקעו בעיקר בכיוון אחד: הצלתו של האדמו"ר נ"ע שה"י נתון בסכנה גדולה. אלא שבתקופה בה נאלצו לחכות לאישורים השונים לצורך הצלתו מפולין הכבושה, קיבל עורך-הדין מאקס רוד – מי שהטיפול בנושא הצלתו של כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נ"ע במשרדי ההגירה בווינגטון הופקד בידיו הנאמנות – הוראה מהרב גייקובסון להשקיע מאמץ מיוחד אף בסידור הרשיונות עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א. שהייתה בפאריז, שעדיין טרם נכבשה ע"י הנאצים, הקלה לכאורה את סיכויי הצלתו ובין

נימוקי ההוראה הוזכרה התקוה כי הצלתו של החתן, הידוע בכשרון ארגון מיוחד, תעזור בסופו של דבר להצלתו של חותנו האדמו"ר נ"ע. תזכורת להוראה זו קיבל העו"ד ראד באגרת שכתב אליו העו"ד סעם קרעמר ביום כ"א חשון ת"ש.

בחודש כסלו ה'ש"ת הוחל בטיפול מעשי בנוגע להצלתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א. הוחלט לסדר עבורו את המסמכים הנחוצים להגשת בקשת כניסה. על שמו של יהודי בשם מאיר ב. הארטאן – בעצמו צאצא למשפחה חב"דית שחש מחויבות נפשית לעזור בהצלתה של משפחת בית הרב – נשלח לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולרבנית ע"ה אישור המעיד על הבטחת תמיכה כספית עם הגעתם העתידה לארצה"ב ("אפידייביטי"). באישור התמיכה הוזכרה גם העבודה שכ"ק אדמו"ר שליט"א מתמחה במקצוע הנדסת החשמל, דבר שיקל עליו את ההתבססות בארצה"ב וימנע את חשש הממשלה שמה יפול עלי' למעמסה. מצויידים באישור זה הלכו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה למשרד הקונסול האמריקאי בפאריז והגישו בקשה, כיוצאי מדינת רוסיה, לקבלת אשרת כניסה ("ויזה") רגילה לארצות-הברית.

ידעו אז כי הטיפול באשרות שכאלו, שמספרן הי' מוגבל, עשוי להמשך כחצי שנה, אלא שהתהפכות שעברו על אירופה בתקופה זו לא הניחו לעסקנים להתין בחיבוק ידים. הם השתדלו לפעול לזירוז הענין אולם הידיעות שהגיעו לארצה"ב לא הצליחו להבהיר מה הי' המענה הקונסול האמריקאי בפאריז על בקשת הזירוז הללו. נסיונותיו של העו"ד ראד ליצור קשר עם הקונסול שם לא הועילו ואי לכך שיגר בקשה אל הרי' גייקובסון – ביום ט"ו טבת – לשלוח מברק אל כ"ק אדמו"ר שליט"א ולברר האם נתקבל ה"אפידייביטי" ואם כן מהי תשובתו של הקונסול.

II בקשות הגירה מיוחדות

בשלב מסויים החליטו העסקנים הנוגעים בדבר – ע"פ הסכמת כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נ"ע – להגיש בקשות לאשרות כניסה "מיוחדות" עבור האדמו"ר נ"ע ועבור מקורביו. בבקשות אלו תוארו אנשי הקבוצה לא סתם כרבנים מן השורה אלא כאנשים ממעמד הירארכי גבוה וכמנהיגים בעלי שיעור קומה רוחני אשר הצלתם נחוצה ליהדות העולם. הסכמתם של נציגי ה"סטייט דפארטמענט" לקביעת קבוצה שכזו הצליחה להנתן הודות להשתדלותם של העסקנים. הגשת הבקשה לאשרה הקבוצתית נעשתה בריגא, כאשר בין שמות המקורבים נמנה כמובן גם כ"ק אדמו"ר שליט"א. ליד שמו צויין תפקידו הרבני והוזכרה העובדה שעסק בניהול עסקנות ציבורית, בנוסף לעבודתו בעריכת הקובץ התורני 'התמים' שהופיע בווארשא בין השנים תרצ"ה-תרצ"ט ואשר הוצאתו נפסקה עם פרוץ המלחמה. כ"ק אדמו"ר שליט"א תואר בהקשר זה כהוגה דעות ממדרגה ראשונה וכמי שעשוי לתרום רבות בשטח מדעי היהדות.

ככ"ה טבת נתקבל במשרד "אגודת חסידי חב"ד" מברק מחתנו של האדמו"ר נ"ע, הרה"ח ר' שמרי' גורארי' ע"ה, ובו מוזכרת בקשת חותנו לדאוג בדחיפות לאשרות כניסה עבור שני החתנים האחרים: "שניאורסאהן – כ"ק אדמו"ר שליט"א – בפאריז והורנשטיין בטריאסט".

באמצע חודש שבט נערך דיון בין העסקנים האם להתמסר מיד לסידור הגירתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, או שמא להמתין מהחשש דלהלך: בבקשת האשרה הרגילה השתמשו כאמור בהזכרת מקצוע הנדסת החשמל, כך שגילוי ה"סתירה" בין שני סוגי הבקשות – זו הרגילה וזו המיוחדת – עלול הי' לפגוע במאמצי ההצלה של קבוצת המקורבים כולה ואף של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע עצמו. נוספה לכל זה גם היראה שמא סיבוכים בהצלת מי שנשא אף הוא את שם המשפחה "שניאורסאהן" עלולים להזיק להצלתו של האדמו"ר נייע. גם העובדה שבמשך כל השנים, מאז יציאתם את רוסיה, היו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה חסרי אזרחות של מדינה כלשהי, הקשתה על הטיפול בהשגת הרשיונות עבורם. מסקנת הדיון היתה, ע"פ עצתם של עורכי-הדין, להמתין תקופה קצרה עד שיוסדר סופית ענין הרשיון של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע והצלתו מריגא ורק אח"כ לחדש את המאמצים להצלת חותנו מפאריז.

בתאריך די אדר-ראשון נתקבל מברק מכ"ק אדמו"ר נייע המודיע שנתקבלו אשרות הכניסה עבורו ועבור הנמצאים עמו. בהתאם לכך נצטווה העו"ד בוטלר (שהחליף את העו"ד ראד) להשתדל בוואשינגטאן להשגת אשרת כניסה "מיוחדת" עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א כמי שנמנה עם קבוצת המקורבים. ביו"ד אדר ב' הודיע העו"ד בוטלר לעסקנים החב"דיים שעדיין לא הצליח לברר את תוצאות בקשת ההגירה של כ"ק אדמו"ר שליט"א. אעפ"כ הרי שכעבור עשרה ימים, בכ' אדר ב', הודיע להם העו"ד כי החליט להגיש לייסטייט דעפארמענט" בקשה חוזרת בענין האשרות המיוחדות לקבוצת המקורבים שעדיין נשארו באירופא, כולל גם עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א.

II הצלת כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע

אחר שבדרך נס הצליחו להנצל מעברי פי התופת הנאצית, הגיעו כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע, חלק מבני משפחתו ומעט מהמקורבים, לריגא – ביום ראשון, ה' טבת היש"ת – שם שהו קרוב לשלושה חודשים, עד ליום כ"ד אדר-ראשון, בו יצאו בספינה "דראטינגהאלס" בדרכם לארצות-הברית. עוד בהיותו בספינה ששיגר האדמו"ר נייע אגרת לאחד מעסקני ירושלים ובה בקשה לדאוג למשלוח מצה שמורה לפאריז עבור חתנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א.

עם הגיעו לחוף מבטחים בעיר ניו-יורק – בתשיעי לאדר שני היש"ת – פתח כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע בסידרה של מאמצים להצלתם של שאר אחיו היהודים שנשארו בעמק הבכא ובד בבד גם בפעילות מסועפת להצלת בני משפחתו הקרובים, שתי בנותיו וחתניו, גלגלי הצלתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א שונעו מעתה על-ידי חותנו, בדאגה ובמסירות ללא קץ.

II העברת המסמכים לפאריז

קודם כניסתם של הנאצים לפאריז, באביב ת"ש, דאג כ"ק אדמו"ר שליט"א להגשת מסמך המעיד על רישומו לצבא הצרפתי, דבר שהקל עליו בעתיד את ההליכה

ברחוב: לא פעם נעצר ע"י שוטרים בדרישה להזדהות והתעודה שהחזיק פטרה אותו מחקירת והטרדות, או ממעצר כמשתמט גיוס.

בכ"ה אייר ה'שי"ת התקיימה בארצות-הברית פגישה בין העו"ד בוטלר ונציגי ה"סטייט דפארטמענט". בוטלר ביקשם לשלוח מברק לקונסול בפאריז ולברר את ענין האשרה עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א כחבר קבוצת המקורבים שהוגשו עבורם בקשות לאשרות מיוחדות. נציגי ה"סטייט דפארטמענט" הודיעו לו בשם הקונסולי בפאריז כי התיק ובו מסמכי הבקשה המיוחדת של כ"ק אדמו"ר שליט"א, שנמסרה בריגא, כבר הועבר משם לבורדו שבצרפת ומשם הוא אמור להגיע לפאריז.

באותה תקופה נתקבלה במזכירות כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע ידיעה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, בה נאמר כי התיק אמנם הגיע כבר לפאריז אך כנראה שישנם עדיין בעיות להשגת רשיון הכניסה לארצה"ב. בהתאם לכך ביקש בוטלר את נציגי ה"סטייט דפרטמענט" לברר את הענין אצל הקונסול בפאריז.

בכ"ח אייר נתקבל לראשונה מכתב מהקונסול בפאריז המבהיר את עמדתו: הוא אינו שבע רצון מהוכחת תפקיד הרבנות של המבקש, בשעה שידוע לו שהלה נושא בתואר מהנדס. העו"ד בוטלר פנה איפוא בבקשה לעסקני "אגודת חסידי חב"ד", להמציא לפניו מסמכים נוספים המוכיחים את היותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ראוי לאשרה מיוחדת.

באותה תקופה כתב כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע לאחד החסידים: "במענה על מכתבו . . . אודות חתני הרה"ג מוהרמ"מ שליט"א שניאורסאהן ורעייתו בתני תחי', הנהו כעת בפאריז השי"ת ישמור אותם בתוך כלל אחב"י שי' ברוחניות ובגשמיות. הניירות הדרושות לביאתם למדינה זו כבר ת"ל נסדרו ותקוה טובה כי בעזה"י יוכלו לבוא צלחה והשי"ת יעזרם בגשמיות וברוחניות".

II פ"נ שרשם ביומן

לפנינו נוסח פדיון-נפש שרשם כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע ביומנו בקיץ ת"ש, והוא מיועד לאביו, כ"ק אדמו"ר מהורש"ב ני"ע:

ד' כא אייר

אנא לעורך רח"ר ממקוה"ר [=רחמים-רבים ממקור-הרחמים] והחסדים האמיתים ע"ד [=על דרך] מכניסי רחמים כמבואר בתשובת מהרי"ב ז"ל עבור נכדתו חי' מושקא ובעלה מנחם מענדיל בן חנה הנמצאים כעת בעיר פאריז צרפת ומנחם מענדיל הוא נאנסעניסט – אינו אזרח צרפתי – ובעת ובזמן המלחמה רשמו אותו בין העומדים לעשות בשביל הצלת המדינה ות"ל לא קראוהו, אנא לעורך ר"ר [=רחמים-רבים] בעדם שיהיו נשמרים מכל צו"צ נו"מ [=צרה וצוקה נגע-ומחלה] ולא יקראו אותו ויהיו במנוחה, ויתן השי"ת זיעה טובה בלב הקונסול האמעריקאני לתת להם את הויזה האמעריקאנית ולתת להם זיעה ישרה לנסוע לפה ויצליחם השי"ת בנסיעה כשורה ויבאו להצלחה אלינו ויסתדרו בסדר טוב בגשמיות וברוחניות.

II בריחה מציפורני הנאצים

בתחילת חודש סיון כבשו הנאצים ימ"ש את פאריז והחלטתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א היתה נחושה: להתרחק מפאריז. גנרל בכיר בצבא צרפת פנה אז אל כ"ק אדמו"ר שליט"א בהצעה לשהות, עד יעבור זעם, בטירתו ששכנה מחוץ לעיר. כוונתו של הגנרל – שנמנה עם הידידים – היתה לטובה, אך מסתבר כי הצעתו זו נבעה מן העובדה שהצרפתים עדיין לא יכלו לתאר לעצמם את טירוף הכיבוש הנאצי. אלא שכ"ק אדמו"ר שליט"א חזה את הנולד וסירב לקבל הצעה זו. הוא העדיף עלי את הבריחה – מעבר לגבול הכיבוש הנאצי – אל העיר ווישי.

כמה ימים לפני חג השבועות עזבו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה את פאריז, באחת הרכבות האחרונות שהצליחו לצאת את העיר. רק לאחר שעלה בידם להבריח את הגבול, תוך סיכון עצמי גדול, הגיעו לעיר ווישי בערב חג השבועות.

טרם צאתם את פאריז השמיע כ"ק אדמו"ר שליט"א דרשת פרידה בפני חוג שומעיו, בה עודד את הנשארים ועררם על החיוניות בבטחון בה' ובעבודתו בכל התנאים. לקיום הדרישה האחרונה לא הי' צורך להביא הוכחות שהדבר אפשרי: הנהגתו האישית של כ"ק אדמו"ר שליט"א יכלה לשמש לשם כך דוגמא למופת. באותה עת כבר נפוצו עליו בין יהודי פאריז סיפורי מופת, בנוסף לידיעות על גאוותו היהודית שאין בה פשרות ועל מסירות-נפשו לקיום מצוות בכל ההידור האפשרי.

בתקופה זו – וכן מאוחר יותר, כשעבר לניצה – נהג כ"ק אדמו"ר שליט"א לרשום ראשי-פרקים מדברים שנשא ברבים.

באותה תקופה רשם כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) ני"ע ביומנו: "א. ח תמוז, שעה עשירית לילה. היום נתבשרנו בתלגרם מבתנו מרת חי' מושקא ובעלה חתנינו הרב רמ"מ שליט"א כי נמצאים המה בווישי – צרפת – ושלום להם".

התקוה כי עתה קרוב מעוד בואו של חתן

ציולמים מלוח-שנה נדיר ששוכפל בצרפת והיה שייך לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שהוסיף בו רישומים בכתב-יד- קודש, כמו ציון המולדות ומועד תעניות בה"ב

האדמו"ר היתה כה חזקה, עד כי בתקנון הרשמי של "אגודת חסידי חב"ד" בארצה"ב – שנקבע ביי"ט תמוז ה'שי"ט – הופיע שמו בין 20 חברי ההנהלה שתחת נשיאותו של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע.

באותו יום כתב האדמו"ר ני"ע לאחד מחסידיו: "מאז הותחלה המלחמה בצרפת לא ידעתי מה נעשה עם בתי מרת חיי' מוסיא תחיי' וחתני הרה"ג הרה"ח הרמ"מ שי' שניאורסאהן, ות"ל ביום ט' לחדש זה קבלנו טע"ג [=טלגרמה, מברק] מאתם כי הם בעיר וישי – צרפת – ושלחנו להם טע"ג ולא קבלנו שום מענה ותמול קבלנו מאתם עוד טע"ג וכנראה אשר לא קבלו את הטע"ג אשר שלחנו להם ביו"ד לחדש זה, סיבת הדבר לא ידענו. כל משך העת לא אוכל לדעת סיבת הדבר מפני מה לא נתן הקונסול האמריקאני בצרפת את...".

II "הדברים יגעים"

בווישי שהו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה במשך מספר חדשים. בהודעה ששיגר גיסו, הרשי"ג ע"ה, אל העו"ד בוטלר – שנכתבו בתאריך ל' אב – נאמר שעדיין לא נתקבלה התשובה המיוחלת מאת הקונסול בפאריז וכי הועברה בקשה ל"סטייט דעפארטמנט" להעביר את תיק המסמכים של כ"ק אדמו"ר שליט"א לניצע. המסמכים אכן הועברו לשם.

בכ' אלול הודיעו נציגי ה"סטייט דעפארטמנט" על מברק שקבלו מהקונסול של ניצע. במברק זה, אותו שילם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מודיעם הקונסול על כוונתו לתת לכ"ק אדמו"ר שליט"א ולרבנית ע"ה אשרות כניסה מיוחדות, אלא שכנראה נתקלים הם בקשיים להשגת אשרת יציאה מצרפת.

בתחילת שנת תש"א – ביי"ב חשוון – נודעו עסקני ההצלה על קשיים נוספים והפעם שוב בהשגת אשרת כניסה לארצה"ב. לפי הידיעות שקבלו השלטונות האמריקאיים מהקונסול בניצע התברר שאחר עיון נוסף בתיק המסמכים גילה הקונסול כי המבקש רשום בו כמהנדס, היודע גם פרק במדע הפיזיקה ואף ידוע כ"עיתונאי" (זאת על סמך ההודעה על עזרתו בעריכת 'התמים'). לפיכך – הודיע הקונסול – רואה הוא את בקשת ההגירה בגדר של בקשת אגרה רגילה, ולא של כזו, מיוחדת, בה הוא צריך להיות רשום בתפקיד רבני. אלא שאף באישור האשרה הרגיל הערים הקונסול של ניצע קשיים: לדבריו הי' צורך באישור תמיכה ('אפידיביטי') חדש, שכן זה שהוגש להם לא הי' מקרוב משפחה ואף לא נאמר בו בצורה ברורה למשך כמה זמן מובטחת התמיכה.

בתגובה לידיעות אלו הודיע העו"ד בוטלר – בתאריך י"ד חשוון – לעסקני "אגודת חסידי חב"ד" כי בתוכניתו להמשיך לפעול ברגים הגבוהים ב"סטייט דעפארטמנט" לעמוד על דעתם והסכמתם מכבר לסדר את כ"ק אדמו"ר שליט"א כראוי לאשרה מיוחדת, על אף הקשיים שעורר הקונסול הודעות בסגנון זה, מבוטלר לעסקנים, נמסרו גם בכ"ב וכ"ח חשוון.

יחד עם פעילותו של העו"ד בוטלר, שהונעה ע"י עסקני "אגודת חסידי חב"ד", הפעיל

כ"ק אדמו"ר (מהור"י) נ"ע עסקן נוסף בדמותו של עורך-דין נמרץ מוואשינגטאן, בן לאחד מחשובי החסידים, ר' אשר רבינוביץ שמו, שנטל חלק נכבד בהצלתו שלו, באגרת שכתב לו האדמו"ר נ"ע – בו' כסלו תש"א – מופעים הדברים הבאים: "ליידער איז פון די אלע גרויסע הבטחות און די זיסע רייד וואס מען זאגט איך, נאר דערוויל גאר נישט איופגטאן. איך בין זייער צובראכען און האב גרויס צער פון דעם" [=לצערך, מכל ההבטחות הגדולות והדיבורים הנעימים שנאמרים לכם, עדיין לא יצא כלום. אני מאד שבור מכך ויש לי, בשל כך, צער גדול]. בהמשך מופיעה בקשה להשפיע על הקונסול בניצע לדאוג הן לאשרות ההגירה האמריקאיות והן בסיוע להשגת אשרות יציאה ממשלת צרפת.

בט"ו כסלו תש"א כתב כ"ק אדמו"ר (מהור"י) נ"ע איגרת אל ר' אלכסנדר ריינין, שהיה אז במאריי, ובה הוא דן במשלוח מעות אל כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית עבור כרטיסי נסיעה מצרפת לארצה"ב. האיגרת נכתבה בהסוואה וכ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית מכונים בה: "אָ נאָמען נאָך דעם צמח צדק און די פרוי זיינע נאך דעם צמח צדק" [=קרוי אחר שמו של הצמח-צדק ואשתו אחרי אשתו של הצמח-צדק]. באיגרת זו מוזכר הרב אלתר דובער חסקינד שהתעסק בהשגת הניירות עבורם.

בי"ג כסלו תש"א נשלח מכתב מאת "אגודת חסידי חב"ד" אל הקונסול בניצע ובו "אישור רבנות" עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א. פעילות ההצלה של כ"ק אדמו"ר (מהור"י) נ"ע עמדה בקשר מברקים עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, כאשר הנמען למברקים בניצע נושא את השם "אברם". באגרתו של רבינוביץ, נכתבה יומיים אחר-כך – ט"ו כסלו – יש התייחסות למכתב שבו "אישור הרבנות", בצירוף בקשה להזמין לחץ מה"סטייט דעפרטמענט" על הקונסול כדי שהדברים אכן יפעלו. האגרת מסתיימת בברכה: "והש"ית יעזרנו להוושע כי יבאו בנותינו וחתנינו יחיו כשורה וצלחה בגשמיות וברוחניות". באגרת אחרת מאותו יום כותב האדמו"ר נ"ע: "ועד כמה הדברים יגיעו אפשר לראות מזה כי זה . . איזה חדשים אשר הבטיחו למסור הרשיונות להרמ"ש ורעיתו יחיו ועדיין לא בא אל הפועל טוב".

II אשרות הכניסה לארצות-הברית

בכ"ב כסלו הגיע ר' אשר רבינוביץ מוואשינגטאן לני. ודיווח לכ"ק אדמו"ר (מהור"י) על פעילותו להצלת חתנו. את התרשמותו מההתקדמות העניינים סיכם האדמו"ר נ"ע למחרת, באגרת מהתאריך כ"ג כסלו: "אבל אותי הנה עוד טרם הרגיע הדבר".

בערך אז נתקבלה בקשה מכ"ק אדמו"ר שליט"א להעביר את תיקי המסמכים, המטפלים בבקשת ההגירה, מניצע למאריי. באותה עת לא היתה ידועה בארצה"ב הסיבה לבקשה זו וכ"ק אדמו"ר שליט"א נשאל על כך מחותנו, כ"ק אדמו"ר (מהור"י) נ"ע במברק מיום י"ד טבת.

[התשובה לשאלה זו עדיין אינה ברורה, בעיון בספרות היסטורית המאוחרת,

בה מתוארת אישיותו של הקונסול בניצע, מצטיירת דמות אנטישמית שניצלה כל אפשרות בכדי להצר את צעדי היהודים. לעומת זאת ידוע שהקונסול במארכי הי מאוהדי היהודים].

את הבקשה האחרונה העביר לוואשינגטון הרש"ג ע"ה, שביקר שם בייט שבט. בהשתדלות בדרגים גבוהים הצליח עורך-הדין של "אגודת חסידי חבי"ד" לשלוח מחדש את כל סידרת מסמכי ההגירה למארכי, כשהוא מודיע על כך במכתב מיוחד לקונסול שם. בכ"א שבט הודיע העו"ד בוטלר במכתבו לרש"ג כי ה"סטייט דפרטמנט" הודיע מפורשות לקונסול במארכי שאין לו לדרוש אישור על תמיכה כספית לאחר ההגירה, מאחר שמבחינתם הדבר כבר מאושר.

בעניינים שכאלו – מודיע העו"ד – נשמע בדרך כלל הקונסול לדרישת ה"סטייט דפרטמנט", אלא שאעפ"כ נשלח למארכי גם אישור התמיכה הישן ("אפידיביט"), אך מבלי להודיע על כך במברק לקונסול, כדי שלא לעכב את ההליכים.

באגרת שכתבה הרבנית ע"ה – בכ"ו אדר תשי"א – מופיעה סוף סוף הידיעה כי הקונסול האמריקאי הבטיח לתת את אשרות הכניסה לארצה"ב. לכשתתקבלנה אלו – כותבת הרבנית – יוכלו הם לנקוט בצעדים המתאימים לקבלת התעודות, התקוה היתה איפוא, כפי שכותב כ"ק אדמו"ר (מהור"צ) ני"ע באגרת מיום ט' ניסן: "בתנו ח"מ ובעלה הרב רמ"מ שי" עודם בצרפת, ומקוים שאחר חה"פ יבואו צלחה לכאן". אכן, בכ" בניסן קיבלו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה במארכי את אשרות הכניסה לארצה"ב. חלק עיקרי מפעולת ההצלה הבלתי נלאית הוכתר איפוא בהצלחה.

II השגת כרטיסי ההפלגה

תוכנית הנסיעה לארצה"ב עברה דרך פורטוגל. העיכובים שנתעוררו אז מתוארים באגרת שכתב כ"ק אדמו"ר (מהור"צ) ני"ע ביום ח' אייר תשי"א: "...חתני הרב הגאון מוהר"ר מנחם מענדיל שליט"א שניאורסאן ובתי רעיתו מרת מושקא תחי הנמצאים כעת בעיר ניצא, ותודה לאל כבר יש להם רשיונות כניסה למדינה זו להצלחה והמניעה היא רק מטראנזיט וויזות פורטוגליות ומקומות באחת הספינות הגדולות – מחלקה שני – ההולכות בזמן היותר קרוב". הודות להשתדלות ומאמציו של האדמו"ר ני"ע סודרו להם רשיונות המעבר לפורטוגל ונקנו אף כרטיסי נסיעה. ביי"א סיוון כתב האדמו"ר ני"ע: "מחכים אנחנו להתבשר כי בתנו מרת ח' מושקא תי' ובעלה חתנינו הרה"ג הרמ"מ שליט"א נסעו צלחה מצרפת לליסבון ומשם יבואו בעזה"י צלחה אלינו בשמחה וטוב לבב".

מסופר שלאחר שהושגו הכרטיסים לספינה שהפלגתה אמורה היתה להיות אחרונה, הגיע פתאום מברק בהול מכ"ק אדמו"ר ני"ע ובו הוראה מפתיעה לבל יסעו באותה הפלגה. רק מאוחר יותר התברר כי נוסעי אותה הספינה נשבו בידי האיטלקים.

שוב נעשו מאמצים להשיג כרטיסי נסיעה שבהתאם לנסיבות היו שלא בנמצא. בסופו של דבר סודר הענין הודות להשתדלותו של הרה"ח ר' מרדכי ביסטריצקי ע"ה

שהתגורר בארצה"ב: ברשותו היו שני כרטיסים, אותם רכש עבור חמיו הרה"ח ר' לוי לוגווייר וחמותו מרת רחמה. הזוג לוגווייר ברח מאנטווערפן לניצע ונתקל בסירוב לקבל אשרות כניסה לפורטוגל. ביום שקודם ההפלה מפורטוגל עדיין שהו בני הזוג בספרד וכשראו שהם לא מצליחים בשום

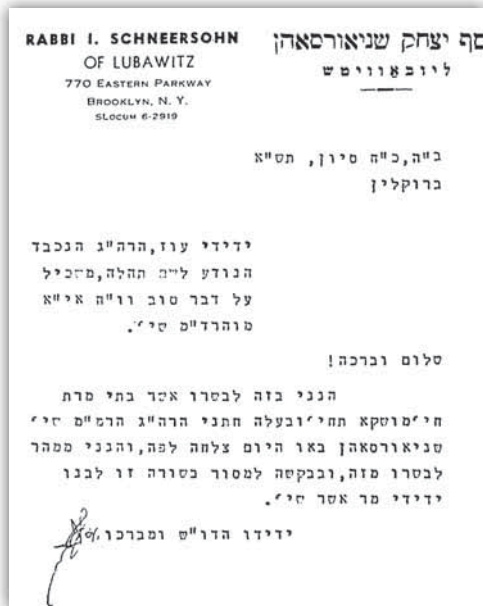
הרב מרדכי ביסטריצקי ע"ה, (בתמונה מימין) מסר את כרטיסי ההפלה של חותנו, הרב לוי לוגווייר (בתמונה משמאל) וחמותו הי"ד, עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית

אופן להגיע לעיר הנמל הודיעו על-כך לחתנם שבני-יורק. בלילה שקודם ההפלה ביקר ר' מרדכי בבית כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע והודיעו שברשותו שני כרטיסי נסיעה בספינה שתפליג בבוקר מפורטוגל לארצה"ב והוא מוכן למסור אותם עבור בתו וחתנו. ההצעה נתקבלה ובעקבות הוראה מתאימה שנשלחה לפורטוגל שונו השמות בכרטיסים מ"לוגווייר" ל"שניאורסאהן" ונשלחה על-כך הודעה אל כ"ק אדמו"ר שליט"א. בני הזוג לוגווייר נשאו אפוא באירופה ומאוחר יותר נספו במחנה ההשמדה באושוויץ – הי"ד. מאוחר יותר דרש כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ני"ע מר' מרדכי שיסכים לקבל ממנו את מחיר הכרטיסים, כיוון שברצונו לשלם זאת מכספו. ישנה שמועה, שעדיין לא הובררה כל צרכה, שר' מרדכי ביסטריצקי הוא גם זה שסידר את הוויזה עבור כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית ע"ה.

בתאריך י"ז סיון עלו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית על סיפונה של הספינה "סורפא פינטא", שהפליגה מליסבון שבפורטוגל בדרך לארצות-הברית. הנסיעה היתה מסוכנת מאד ורק בחסדי ה' לא נפגעה הספינה מירי הנאצים. מעל סיפון הספינה שלח כ"ק אדמו"ר שליט"א מברק לחותנו האדמו"ר ני"ע בו הודיע על עזיבתם את שטח המים הטריטוריאליים של אירופה.

II כ"ח סיון - ב"חצי כדור התחתון"

ביום שני, כ"ח סיון התשי"א, בשעה 10:30 בבוקר, עגנה הספינה בנמל ניו-יארק. מצב בריאותו של האדמו"ר ני"ע לא איפשר לו לקבל בעצמו את פני בתו וחתנו, אך הוא דאג לשלוח לקראתם משלחת נכבדה ובה חשובי זקני חסידי חב"ד. לא הי' קץ לשמחתו של האדמו"ר ני"ע על כי מאמצי ההצלה נשאו פרי והוא דאג לשתף בשמחה זו אף את המקורבים אליו, תוך כדי שהוא מגלה להם מעט מזעיר מתכונותיו של חתנו הנעלה. עי"פ הוראתו אף יצאו כל תלמידי הישיבה לקבל את פני כ"ק אדמו"ר שליט"א

והרבנית ע"ה עם בואם לבנין
"770".

בפגישה נרגשת נפגש כ"ק
אדמו"ר (מהור"י) ני"ע עם
חתנו כ"ק אדמו"ר שליט"א ובתו
הרבנית ע"ה. בתקופה הראשונה
לבואם הם נשארו להתגורר בבנין
"770".

זמן קצר לאחר מכן, בליל
שישי, ב' תמוז, נאות כ"ק אדמו"ר
שליט"א לבקשת קהל החסידים,
שהיו מודעים לעובדה שאירוע
חשוב קרה בבית הרב, לכבדם
בהשתתפותו בהתוועדות שנערכה
לרגל בואו. למעלה משש מאות
הצטופפו סביבו חסידים ותלמידי

במענה לברכת מז"ט לשמחת ביאתם של בתנו וחתנינו

ב"ה בדרי"ח תמוז תש"א
ברוקלין

ידידי הרה"ג ווי"ח אי"א מוה"ר ישראל שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בברכת מז"ט לשמחת ביאתם של בתנו מרת חי' מושקא תחי' וחתנינו הרב הגאון הרב החסיד מוהר"ר מנחם מענדיל שליט"א לפה להצלחה בגשם וברוח, וברכתו שבקרוב ממש נשמח בשמחת ביאתם של בתנו מרת שיינא תחי' וחתנינו הרב ווי"ח אי"א מוה"ר מנחם מענדיל שליט"א הכהן יקרה לי במאד מאד, כי כל רגש ידידות ואהבה וחיבה שהנני רואה ושומע מאחד מאנישי ותלמידי התמימים יחיו, הן בינם לבין עצמם והן בינם לביני גורם לי קורת רוח אין קץ כי זהו כל ענין החסידות שהוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' מסרו נפשם הק' לנטוע באנישי שי' והנני מברכם בברכות מאליפות אין קץ.

והנני בזה לברכו אותו ואת ביתו ווי"ח יחיו ברוב טוב גשמי ורוחני.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר
ח. ליבערמאן

(אג"ק כ"ק אדמו"ר מהור"י ני"ע ח"י, ע' שצט)

הישיבה בבית-המדרש שב"ליובאוויטש", שותים בצמא כל מלה שיוצאה מפיו. לרבים מהם הי' ברור כי באותו יום הסתיימה, מבחינה מסויימת, תקופה ארוכה של הסתגרות ובדידות וכי נכוננו מעתה ימים חדשים ותמורה מהפכנית בכל הקשור להפצת החסידות ב"חצי כדור התחתון".

אף בידיעה מיוחדת שנדפסה בירחון התורני 'הפרדס', גליון חודש תמוז תש"א, פורסמה עובדת ביאתו צלחה של ה"חתנה דבי נשיאה", בצירוף האיחול: "יהי בואו לברכה ולהצלחה, להרמת קרן התורה" ולתפארת חב"ד.

ואכן עם בואו של כ"ק אדמו"ר שליט"א התחילה תנופה חדשה בהפצת התורה והיהדות, תחילה בארצות-הברית ומאוחר יותר בעולם כולו, וזאת עם יסודו של אדמו"ר (מהור"י"צ) נייע את המוסדות המרכזיים: "מחנה ישראל" – שמטרתו המוצהרת היא "חיזוק היהדות וקיום התורה והמצוות מעשיות: לעורר לבות ישראל ולקרבתם לתשובה, תורה ומעשים טובים", ועמה גם השאיפה "לפרסם האמת אשר לאלתר לתשובה – לאלתר לגאולה שלמה ע"י משיח צדקנו": הוצאת הספרים "קרני הוד תורה" (קה"ת) – תחת"י גם ספריית "אוצר החסידים ליובאוויטש" – ו"מרכז לענייני חינוך" (מל"ח) שתפקידו הי' לדאוג לחנוך בני ובנות ישראל ברוח ישראל סבא – ומסירת ניהולם לידי כ"ק אדמו"ר שליט"א.

חגיגת התאריך המציין את המהפך הנפלא שחל עם בואו של כ"ק אדמו"ר שליט"א לארצות-הברית נתאחרה במידה מסויימת: בשנת תשי"ז נרשמה בביאורגפיה הרשמית שלו (בהקדמת לוח 'היום יום') רק הידיעה כי בשנת "תש"א – סיון – בא לעיר ניו-יארק". מאוחר יותר, בשנת תשמ"ג, עם פרסום אגרות הבשורה של כ"ק אדמו"ר (מהור"י"צ) נייע שנכתבו בכ"ח סיון, נתפרסם ברבים התאריך המדויק.

שלוש שנים אחר כך, בשנת תשמ"ו, נערכה בחצרות קודשנו התוועדות חסידים רבתי לרגל יום זה, כאשר כ"ק אדמו"ר שליט"א משתתף בה באמצאות משלוח קנקן משקה. מני אז מציינים המוני חסידי חב"ד בכל פזורותיהם את התאריך כ"ח סיון כיום-טוב, יום המסוגל להתוועדויות חסידיות ולקבלת החלטות טובות בנוגע להגברת הפעילות להפצת המעינות חוצה.

בשנת תנש"א, במלאות יובל לתאריך זה, נדפס קונטרס מיוחד לכבודו וכולל מאמרים ושיחות של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכן סקירה היסטורית קצרה אודות היום וראשי פרקים מתולדות כ"ק אדמו"ר

שליטי"א. באותו יום נסע כ"ק אדמו"ר שליטי"א לאוהל ובחזרתו נשא שיחה בעניין 770, שיחה שהוגהה והתפרסמה בתשנ"ב בהדפסתה ב'קונטרס בענין בית רבינו שבבבל'. לאחר השיחה עמד כ"ק אדמו"ר שליטי"א במשך כשלוש שעות וחילק את הקונטרס לקהל, ובסיום החלוקה לקח עמו שני קבצים – "איש וביתו".

בכ"ח סיון החלה תנופה חדשה בהפצת המעיינות חוצה

א. מענייני המיוחדים של יום השי"ק זה, כ"ח סיון – שהוא שבת מברכים חודש תמוז, "חודש הגאולה", בו נגאל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ממאסרו (כידוע ומפורסם), אשר מהעניינים העיקריים בגאולת י"ב-י"ג תמוז הוא – שעיי"ז נתאפשר בואו של כ"ק מו"ח אדמו"ר לחצי כדור התחתון, שאז ניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניי העבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה", כנראה בפועל.

וענין זה נתגלה גם ביום כ"ח סיון¹ (כמה שנים לאח"י?) – שאז התחילה תנופה חדשה בהעבודה דהפצת המעיינות חוצה, עיי" כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ביסודו המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קה"ת" ו"מרכז לענייני חינוך", ונמשכה העבודה דמוסדות אלו במשך עשר שנותיו האחרונות דכ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין, ומוסיף והולך ואור גם לאחר היסתלקותו, ובאופן ד"מעלן בקודש".

ונקודת ההסברה בזה – ע"פ הכלל הידוע "ירידה צורך עלי": כיון שהביאה לחצי כדור התחתון, "גלות אמריקא", היותה ירידה גדולה ביותר [נוסף על הירידה שבשאר הגלויות ש"גלתה ליובאוויטש"], הרי מובן, שהכוונה והתכלית בזה היא – העל"י הבאה עיי"ז, עד לעל"י שבאי-ערוך ובהתאם להירידה שבאי-ערוך, שזוהי ההוספה והחידוש שנעשה בכללות העבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה" דוקא בחצי כדור התחתון, באופן נעלה יותר, ועד – שלא בערך.

(משיחת ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז ה'תשמ"ו)

1) להעיר ממגילת תענית. (פ"ג), שבכ"ה סיון ערערו אוה"ע (ישמעאלים, כנענים ומצריים) על בעלות ארץ ישראל (יהודה וירושלים), והשיב להם גביהה בן פסיסא "תשובה נצחת", וביקשו "נתן לנו זמן ג' ימים", וכאשר "הלכו ולא מצאו תשובה, מיד הניחו בתיהם כשהיו מלאים, שדותיהם כשהן זרועות כרמיהם כשהן נטועות, הלכו וברחו להם כו' ועשו אותו היום יום טוב". וכיון שהיויכוח התנהל בכ"ה סיון, נמצא שביום כ"ח סיון (בסוף ג' הימים) היתה ההצלה בפועל מאוה"ע.

ויש לקשר זה עם ההצלה בכ"ח סיון בדורנו זה, ושאו התחילה תנופה חדשה בהעבודה ד"כיבוש הארץ", חצי כדור התחתון (כפתגם הצ"צ "עשה כאן ארץ ישראל" – ראה לקמן בפנים ס"ח). והאופן לזה – כאשר יהודי עומד בתוקף עם התורה (כבסיפור הנ"ל ע"ד הנהגתו של גביהה בן פסיסא), אשר עיי"ז הוא פועל פעולתו גם בביורר האומות והעולם, עד שהמנגדים הולכים ובורחים ו"הניחו בתיהם כשהיו מלאים" – בירור הניצוצי קדושה שבנכסי אוה"ע (ע"ד "וינצלו את מצרים" (בא יב, לו)). וי"ל שעיי"ז מתבררים גם האומות (עצמן), כמרומו בזה ש"הלכו וברחו להם", כלומר, שלא נתבטלו, אלא ש"הלכו וברחו" למקומם האמיתי (משיחת ש"פ שלח, כ"ח סיון תשמ"ב).

2) יום ב' כ"ח סיון ה'תש"א, בו ניצלו כ"ק אדמו"ר שליטי"א והרבניית הצדקנית נ"ע – יבחל"ח – מעמק הבכא האירופאי והגיעו צלחה לארצות הברית. וראה בפרטיות קובץ כ"ח סיון (קה"ת, תנשי"א) ע' 9 ואילך. המו"ל.

לפני ביאתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לארצות הברית, מכריז כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע:

היכוננו לביאת המשיח!

משיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע, ביום ב' דחג השבועות תש"א, בעת
הסעודה • בקשר עם תחילת יובל השבעים לבוא כ"ק אדמו"ר מלך
המשיח שליט"א והרבנית ע"ה לחצי כדור התחתון - כ"ח סיון תש"א

ההוספה וההכנה מראה על היוקר

(כ"ק אדמו"ר שליט"א [מהוריי"צ] התחיל לדבר אודות ההכנות לביאת המשיח, ואמר:)

היוקר של דבר נראה בההוספה וההכנה אליו, שכאשר הדבר יקר אצלו אזי מתכונן ומוסיף עליו, וכמו בשבת קודש שמוסיפים מחול על הקודש חצי שעה לפני שבת וחצי שעה אחרי שבת הרי זה מראה שהדבר יקר אצלינו. וכן הוא בכל ענין וענין שכאשר הדבר יקר אזי צריך להתכונן אליו.

להתכונן לביאת המשיח!

אין בכונתי להתפלפל בזה, אלא לדבר בצורה גלויה וברורה:

נהוג בעולם שכאשר מתכוננים לאורח עושים הרבה הכנות משך זמן לפני זה, שבועיים לפני בואו כבר מכינים את הבית מנקים את כל הפינות, וכל בני הבית מדברים אודות בואו, עד שמשפרים גם לשכנים ואומרים להם: הנה בעוד זמן קצר יבוא האורח שלנו אבינו אחינו וכדומה, אשר עליו אנחנו מחכים.

עכשיו הזמן קרוב מאד לביאת המשיח, כאשר משיח מגיע צריך הרי להתחיל להתכונן לקראת האורח!!

רחצו והזכו לקראת המשיח!

רחצו והזכו!! צריכים אנו לרחוץ ולנקות את עצמינו לקראת האורח שמגיע, וכן את הבית ובני הבית, בכל מקום צריך לנקות, וכן יש לתקן את אופן האכילה והשינה, ואת אופן הישיבה, והתיקון צריך להיות כל אחד לפי ערכו ומצביו: שוביים, בעלי בתים, בעלי מסחר, ויושבי אהל.

כל אחד צריך להתכונן לביאת המשיח!

ישנם ענינים שבהם יש חילוקים בין אחד לחבירו: כגון מי שאינו יודע את גודל המעלה של עשיית המצוות, ובכל זאת מקיים את המצוות הרי שכרו גדול מאד, ולהיפך מי שחס ושלום יודע את העונש הכרוך באי עשיית המצוות, ובכל זאת אינו מקיים את המצוות הרי עונשו גדול

מתי החל כ"ק אדמו"ר הריו"צ לעורר על ביאת המשיח?

- סקירה בהמשך לסדרת הקבצים "לאלתר לגאולה" -

את ה"שטורעם" הגדול של "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" אודות הצורך להתכונן לביאתו הקרובה של מלך המשיח – החל כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ני"ע בסמיכות זמן לבואו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לארצות הברית.

ההתחלה היתה בערב ראש חודש סיון תשי"א ב"קול קורא" הראשון שכ"י אדמו"ר מוהריי"צ ני"ע הדפיס ופירסם בעיתונים, בו קורא קריאתו הגדולה של "לאלתר לגאולה" והיכוננו לביאת המשיח.

ההמשך היה בהתוועדות של יום ב' דחג השבועות תשי"א. בהתוועדות זו דיבר כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ני"ע **דיבורים לא רגילים** אודות הצורך להתכונן לביאת המשיח.

בתחילת דבריו אמר: נהוג בעולם שכאשר מתכוננים לאורח עושים הרבה הכנות. . . שבועיים לפני בואו כבר מכינים את הבית!! וכל בני הבית מדברים אודות בואו, **עד שמשפרים גם לשכנים ואומרים להם: הנה בעוד זמן קצר יבוא האורח שלנו. . . אשר עליו אנחנו מחכים!!**

וסיים: **עכשיו הזמן קרוב מאוד לביאת המשיח, כאשר משיח מגיע צריך הרי להתחיל להתכונן לקראת האורח!!**

בהמשך הציע להתחיל לחזור משניות בעל פה כדי להמתיק את חבלי המשיח, וכן לימוד סדר קדשים וטהרות (לבני הישיבות).

(ראה גם שיחת ליל שמח"ת ה'תשנ"ב ע"ד הצורך ללמוד דינים והלכות הנהוגים בזמן הגאולה. וראה גם שיחת ש"פ אמור ה'תש"י בנוגע ללימוד דיני קרבנות).

לאחר חג השבועות, בט"ז סיון תשי"א, פירסם כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ ני"ע בעיתונות את ה"קול קורא" השני, בו הוא קורא לכל קהל ישראל להתעורר ולהתכונן לגאולה הקרובה ובאה – "לאלתר לגאולה".

לאחר קבלת הנשיאות ע"י כ"ק אד"ש מה"מ התבטאו כמה מזקני החסידים אשר דברי הרבי הריו"צ ני"ע אודות בואו הקרוב של האורח החשוב – מלך המשיח בעוד כשבועיים וההכנות לקראתו, היו יותר מרמז אודות בואו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לארצות הברית בכ"ח סיון תשי"א!!

(להעיר משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א – חג הפסח תשמ"ח (התוועדות תשמ"ח ח"ג ע' 118): לילך ברחוב או לעמוד בבית הכנסת בעיצומו של יום ולצועק "עד מתי" היתכן שמושיח צדקנו עדיין לא בא?! – הרי זה ענין ש"לא ראו אבותינו", (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך, ואמר): גם אני לא שמעתי זאת מאבי. . . ובודאי לא מזקני. . . **ואף ממני עצמי לא שמעתי זאת לפני בואי לארצות הברית** – איני יודע הטעם לזה, אבל כך היא המציאות!)

מאוד. וכן מצינו את החילוק בין הקרבנות עבור "חטא" "עון" ו"פשע".

אך בענין זה (ההכנה לביאת המשיח) צריך כל אחד לפי ערכו לזכך ולרחוץ את עצמו.

הוראה חדשה: לחזור משניות בעל פה

[אח"כ הורה כ"ק אדמו"ר [מהור"י"צ] שליט"א איך להתכונן לביאת המשיח בפועל ממש, ולהמתיק את חבלי ביאתו, ואמר:]

בהתאם לכך הנני מציע להתחיל ללמוד בכל שבוע משנה אחת בעל פה, נוסף על השיעורים הקבועים שיש לכל אחד ואחד בפני עצמו, ולהתחיל ללמוד מ"מאימתי קורין את שמע" (בתחילת מסכת ברכות).

מי שאפשר לו להיות שגור בתורה ובנביאים ולהיות בקי בש"ס, ודאי טוב הדבר, אך המדובר כאן הוא ללמוד לכל הפחות בכל שבוע משנה אחת בעל פה ולהרהר בה תמיד.

טעם ראשון: לטהר את האויר

יש לי על זה שלשה טעמים (כנראה מלבד הענין העיקרי כהכנה לביאת המשיח):

א) זה יועיל לטהר את האויר, שבאויר יורגש מה שאסור לעשותו, ואשר דבר האסור הוא אכן אסור גם כאן באמריקה.

תפילתו של הרוכל משלמת את הכוונה

[כ"ק אדמו"ר [מהור"י"צ] שליט"א ביאר את ענין טהרת האויר ואמר:]

יהודי מזילאבין נוסע לאמריקה לפני ארבעים שנה, בדרך נשברה אונייתו, ונאחז בדף אחד מדופני האניה, וכך ניצול ובא לאמריקה והסתדר בחיי משפחה, וכיון שבמקום מגוריו לא היה מקוה, השתדל שיבנו מקוה, ואח"כ נולד אצלו בן, ואצל בנו ג"כ נולד בן, ובן זה נעשה רוכל (פעדלער).

רוכל זה בהלכו ברחוב ממקום למקום עסוק בעסקיו, לפתע נעשה מאוחר והוא נחפו לאיזה מקום (חאפט זיד אריין ערגעץ) ונטל את ידיו ומתפלל מנחה, הרי בכך הוא משלים את הכוונה העליונה המושרשת במחשבה הקדומה, ועבור זה הוא כל סדר ההשתלשלות כדי שרוכל זה יתפלל מנחה במקום זה.

ואף שהוא עצמו אינו יודע כלל מזה, אך כן הוא האמת. ואם לא מאמינים בזה הרי זה אפיקורסות!

מחשבת הסוס ומחשבות החכמים

(כדי לבאר זה שאף שאין יודעים ומבינים זה, מ"מ כן הוא האמת, סיפר כ"ק אדמו"ר [מהור"י"צ] שליט"א:)

בתי הצעירה שתח"י (הרבנית שיינא שתח"י), פעם בקטנותה דיבר כ"ק אדמו"ר [מהור"י"צ] עמה בענין המלאכים, וביקשה לבאר לה את ענינם של המלאכים, ולא הבינה.

וביאר לה כ"ק אדמו"ר [מהור"י"צ] את הדבר במשל: בעל עגלה רתומה לסוסים הנוסע ממקום למקום, ובעגלה יושבים שני אנשים חכמים נכבדים הנוסעים לאסיפה של אנשי חכמה ומדע, ומדברים ביניהם ענינים נעלים דברי חכמה ושכל שיאמרו באסיפת החכמים ואודות דברי החכמה שחכמים אחרים ישמיעו שם.

הרי יש כאן שלושה מחשבות: א. מחשבת הסוס, ב. מחשבת הבעל עגלה, ג. ומחשבות החכמים.

הסוס חושב אודות החציר (האבער) שיקבל בהגיעם למחוז חפצם, הסוס בהבנתו הסוסית (פערדישן פארשטאנד) חושב שכל הנסיעה היא בשביל החציר שיקבל במחוז חפצם.

הבעל עגלה חושב אודות היי"ש [היין שרף] שישתה כשיבואו למלון. ושני החכמים חושבים אודות דברי חכמה ושכל.

וכי משום שהסוס והבעל עגלה אינם מבינים את דברי השכל שהחכמים מדברים, האם בשביל זה השכל אינו קיים!!

(וכ"ק אדמו"ר שליט"א סיים:) וכן הוא בנידון דידן (בענין טהרת האוויר) שאף שאינו מבין זה – מ"מ כן הוא האמת!

טעם שני: למחוק את האותיות של הדברים בטלים

ב) עוד טעם נוסף ללימוד המשניות בעל פה הוא, כדי למחוק ולמחות מנפשו את האותיות, של הדברים בטלים, הרי דיברו כל כך הרבה דברים בטלים. וידוע שהעונש על דברים בטלים הוא כף הקלע וחיבוט הקבר, והעצה לינצל מזה הוא ע"י חזרת משניות בעל פה.

אך כל זה הוא רק לאחר מאה ועשרים שנה, אך עתה מדברים אודות החיים, רחמנות היא על מי שמת עתה, משיח הרי מגיע מיד, לכן כדי להסיר ולמחוק את האותיות של הדברים בטלים, העצה לזה היא לחזור בכל שבוע משנה אחת בעל פה, ולחשוב או לדבר בזה בכל מקום ובכל זמן, וזה יועיל.

טעם שלישי: אריכות ימים לבנים

ג) ועוד טעם להשלמת הענין: כל אב שרוצה באריכות ימים עבור בנו, ישתדל לחזור עמהם בכל שבוע משנה אחת בעל פה, ואם היא משנה גדולה יחלק אותה לשנים או שלשה חלקים. (וכ"ק אדמו"ר [מהוריי"צ] שליט"א סיים:) ובזה נשלם ענין זה (מחזרת משניות בע"פ).

ההכנה לביאת המשיח אצל תלמידי הישיבות

(אח"כ המשיך כ"ק אדמו"ר [מהוריי"צ] שליט"א לדבר אודות ההכנה לקראת משיח אצל בני הישיבות ביחוד, ואמר:)

לו היו שומעים לי, הייתי מציע לבני הישיבה מכל הישיבות, להתחיל לקבוע שיעור לימוד בסדר קדשים וטהרות, וכן שיעור לימוד במצות התלויות בארץ. (וכ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף:) כוונתי אל ארץ הטהורה, כי גם עכשיו ישנם מצות התלויות בארץ.

כאשר משיח יגיע ואף אחד לא ידע שום דין מדינים אלו (בסדר קדשים וטהרות), הרי הבושה תהיה גדולה מאד. ובפרט למי שקוראים אותו עתה "הרה"ג" או "הר"מ", וכשמשיח יבוא לא ידע דין פשוט מדינים אלו הרי תהיה הבושה גדולה עד מאד, ולכן הנני מציע ללמוד סדר קדשים וטהרות.

ביום כ"ח סיון . . התחילה
תנופה חדשה בהעבודה והפצת
המעיונות חוצה, ע"י כ"ק מו"ח
אדמו"ר נשיא דורנו, ביסדו
המוסדות המרכזיים "מחנה
ישראל", "קה"ת" ו"מרכז
לעניני חינוך", ונמשכה העבודה
דמוסדות אלו במשך עשר שנותיו
האחרונות דכ"ק מו"ח אדמו"ר
בחיים חיותו בעלמא דין, ומוסיף
והולך ואור גם לאחרי הסתלקותו,
ובאופן ד"מעלין בקודש".

(משיחת ש"פ שלח, כ"ח סיון,
מבר"ח תמוז ה'תשמ"ו)

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

•

לז"נ

הת' נתן נטע

בהרה"ח ר' זלמן יודא ע"ה

דייטש

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד